

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA

● SEKCIJSKA RAZPRAVA O RAZVOJU KULTURE

Prihodnost kulture je v človekovi potrebi po njej

»Osnovni namen današnje razprave o razvoju slovenske kulture ni govoriti le o nacionalni kulturi in nacionalni kulturni politiki, temveč analizirati osnovne smeri ustvarjanja in poustvarjanja v neposrednem okolju, analizirati možnosti za njegovo kvalitetno spreminjanje in za oblikovanje trdnih osnov za nadaljnjo kulturno rast v najširšem pomenu.«

Tako je predsednik naše občinske konference SZDL Janez Lah, ki je 18. marca vodil sekcijo te družbenopolitične organizacije o razvoju slovenske kulture, pozval navzoče k besedi. Sekcija, ki so se je poleg krajanov Sela, Most in Kodeljevega ter predstavnikov kulturnih ustanov in organizacij v občini udeležili tudi gostje iz mesta in republike, naj bi se dotaknila predvsem stanja in razvojnih možnosti kulture v naši občini. Osnova za to sekcijo razpravo je bil osnutek Ljubljane 2000, gradivo CK o kulturi, analiza o delovanju kulturnih društev v naši občini, poročilo o dosedanem delu kulturnega doma Španski borci in usmeritve za delo knjižnice Jožeta Mazovca.

V razpravi je bilo bolj malo govora o samem osnutku dolgoročnega plana razvoja mesta in občini; nekaj več kot tri ure trajajoča seja sekcije je bila konkretna, odprla je vrsto vprašanj (čeprav na vse ni in ni moglo biti odgovorjeno), pokazala različne poglede in zato zadeve osvetlila z več strani. Prav to pa je tisto, kar bi lahko pripomoglo k razvoju kulture v občini.

Posebno mesto je bilo na tej sekciji odmerjeno kulturni de-

javnosti mladih, bodisi kot potrošnikom kulture, predvsem pa kot njenim izvajalcem. Slišati je bilo mnenje, da so mladi ustvarjalci bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Živahna kulturna dejavnost doraščajoče mladine, ki je značilna za osnovno šolo, zamre, čim mladi prestopijo vrata srednjih šol. Takrat tudi izgubijo stik s krajevno skupnostjo. Resda imamo v naši občini teden mladih Moščanov, vendar se na tej prireditvi predstavi le manjši del za kulturo zagnanih mladih. Ena redkih krajevnih skupnosti, ki z gledno vključuje mlade v kulturne skupine, je krajevna skupnost Kodeljevo. Tam so v zadnjih petih letih ustanovili več mladinskih kulturnih skupin, od katerih se je zadnje čase najbolj afirmirala lutkovna skupina Sončnica. Tudi v KS Kodeljevo imajo težave z dobrimi mentorji (teh je premalo), s prostori in seveda s skromno odmerjenim zneskom denarja.

Mladi tudi nič kaj radi ne zahajajo na prireditve, polni pa so jih disko klubi in razni drugi lokali. Očitno mladi zahajajo tja, kjer je zanje zanimivo, neradi pa hodijo po poti, ki so jim jo začrtali odrasli. »Naj mladi sami povedo, kaj jih zanima, naj po svoje oblikujejo to, kar čutijo,« je dejal eden

mlajših predstavnikov na tej seji Andrej Blatnik.

»Če mlada generacija vidi stvari črno, je to zato, ker je razmak med deklariranim in realnim v naši družbi absurden,« je menil Jože Osterman, predsednik zveze kulturnih organizacij Slovenije. (Nekateri so namreč poudarjali, kako res ni prav, da mladina gleda tako črno in vidi svet v nelepi podobi.) Dodal je: »Starejša generacija lahko mlado preoblikuje in vpliva nanjo le z lastnim zgledom.«

Na tej seji je bil govor tudi o prostorski stiski glasbene šole Moste, ki ob povečanem številu prebivalcev v naši občini ne bo več mogla sprejemati vseh glasbene vzgoje željnih otrok. Precej besed je bilo namenjenih kulturnemu domu Španski borci, ki še ni popolnoma zaživel. Po štirih letih delovanja je sicer težko ugotavljati njegovo uspešnost, saj še vedno išče svoj obraz. Pred programskim svetom je vprašanje, katere poti bo treba ubrati, da bo dvorana tega doma polna, da pa raven prireditev ne bi zdrknila na rob kakovosti.

Veliko pohvalnih besed je bilo izrečenih o knjižnici Jožeta Mazovca, še zlasti kar zadeva program, ki ga ima za otroke.

Obravnavana so bila tudi kulturno-umetniška društva v naši občini; prav zanje v marsikateri krajevni skupnosti nimajo dovolj posluha. Prihaja do kratkih stikov med društvi in funkcionarji družbenopolitičnih organizacij v teh okoljih. Zgleden primer sodelovanja funkcionarjev in kulturnikov pa sta krajevni skupnosti Vevče-Zg. Kašelj in Zadobrova-Sneberje.

Bili so tudi različni pogledi glede razdelitve denarja v Ljubljani med kulturo, ki jo izvajajo profesionalci, in tako imenovano amatersko, ljubiteljsko kulturo. To razmerje je zdaj 85:15 v korist prve. Toda čeprav se delež denarja za kulturo zmanjšuje, na njen obstoj ni treba gledati črnogledno. Njena prihodnost je prav v človekovi potrebi — tako rekoč nuji — po rasti, po ustvarjanju, po obogatitvi življenja in uveljavljanju samega sebe, je bilo rečeno ob koncu sekcijske razprave. DARJA JUVAN

Program prireditev v kulturnem domu španski borci
Četrtek, 4. april, ob 19.30
SPEKTAKEL v izvedbi gledališke skupine KUD Koseski

Sobota, 6. april, ob 19.30
GLASBENO SREČANJE MLADIH (avla)

Petek, 12. april, ob 20.30
Ruzzante: MUŠICA (renesančna komedija) — Gostuje gledališče Dvorišče iz Beograda. Režija: Petar Zec. Igrajo: Neda Arnerić, Laza Ristovski, Ivica Klemenc, Goran Bukilić, Jugoslovanska kritika je uprizoritve pospremila z navdušenimi pohvalami, ki so veljale tako razkošnim kostumom kot igralskim »erotičnim improvizacijam« in »avanturam telesnega izraza«.

Torek, 16. april, ob 20. uri
F. X. Kroetz: NE KROP NE VODA v izvedbi Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice. Igralski ekipi je bila podeljena bronasta vrtnica za igralske dosežke na Srečanju gledališč Alpe-Jadran januarja 1985.

Sreda, 17. april in četrtek, 18. april ob 20. uri
ZLATA KROGLA v izvedbi gledališke skupine Odprti krog

Ponedeljek, 22. april ob 20. uri
REVIJA PIHALNIH ORKESTROV V POČASTITEV 40. LETNICE OSVOBODITVE in EVROPSKEGA LETA GLASBE — NAŠI DOSEŽKI 85 (Ob 19. uri bo pred KD Španski borci promenančni koncert združenih pihalnih orkestrrov.)

Vse informacije o prodaji vstopnic bodo v dnevnem časopisju ali pa jih dobite v upravi KD Španski borci, Zaloška 61, osebno oziroma po tel. št. 448-920 ali 448-922.

Posvet v režiserji in predstavniki gledaliških skupin

Sredi marca je ZKO Lj. Moste-Polje sklicala posvet z režiserji gledaliških skupin naše občine — udeležili so se ga tudi nekateri predsedniki društev — da v neposrednih pogovornih skupaj z njimi ugotovi, kako daleč so posamezne skupine s študijem predstav in drugih prireditev glede na programe za letošnjo kulturno sezono.

Čeprav nekatera društva še vedno pestijo kadrovske problemi — predvsem pomanjkanje zadostnega števila igralcev za izvedbo zahtevnejšega repertoarja, čemur so poglavitni vzrok ponavadi odhodi k vojakom, pa poroke, obveznosti v šoli, službi in tako naprej — bo letos kar osem gledaliških skupin pripravilo premiere celovečernih iger, s katerimi bodo sodelovale tudi na srečanju gledaliških skupin naše občine.

To so: KUD Anton Mehle Senožeti — Peter Ustinov: Komaj do srednjih vej. DKD Svoboda Zalog — Marjan Marinc: Muza na mansardi. Odprti krog — Zlata krogla (več avtorjev), dramska skupina Srednje šole za elektroenergetiko — Roger Vi-

trac: Viktor ali oblast otrok in odlomek iz Romea in Julija W. Shakespearja, dramska skupina Lipoglav — Janez Švajcer: Ognjeno srce, KUD Svoboda Zadobrova-Sneberje — Vojmil Rabadan: Kadar se ženski jezik ne suče, KUD Proga 13 Hrušica — D. H. Lawrence: Snaha in KUD Prežganje — Trije svetniki.

Letošnje srečanje gledaliških skupin smo hoteli organizirati drugače kot doslej, ko so se revijske predstave odvijale od marca do junija po različnih dvoranah širom po občini. Po novem naj bi vse skupine odigrale svoje predstave v enem samem tednu — predvidoma v drugi polovici maja. Ker pa smo tudi letos ve-

zani na zaključno XXVIII. srečanje gledaliških skupin Slovenije, ki bo od 26. maja do 1. junija v Celju, in s tem v zvezi na ogled predstave strokovne komisije pri ZKOS, ki naj bi bili opravljeni do konca aprila, smo se odločili, da vsaj nekaj predstav spravimo pod streho že aprila, saj se nam tako ponuja možnost, da bo katera od predstav uvrščena na zaključno srečanje v Celju.

Po zadnjih podatkih bodo predstave v okviru občinskega srečanja potekale takole:

— V nedeljo, 7. aprila, ob 11. uri — kulturni dom Javor — KUD A. Mehle Senožeti — Peter Ustinov: Komaj do srednjih vej

— v četrtek, 18. aprila, ob 20. uri — Kulturni dom Španski borci — gledališka skupina Odprti krog — Zlata krogla (več avtorjev)

— v petek, 19. aprila, ob 20. uri — dvorana zadružnega doma Zadobrova-Sneberje — dramska

skupina Lipoglav — Janez Švajcer: Ognjeno srce

— v sredo, 8. maja, ob 20. uri — kulturni dom Španski borci — dramska skupina SŠEE — R. Vitran: Viktor ali oblast otrok in W. Shakespear: Romeo in Julija (odlomek).

O datumih preostalih štirih predstav, ki bodo v maju in juniju, vas bomo obvestili naknadno.

Na posvetu smo se še dogovorili, da bodo vse skupine čimveč gostovale po dvoranah v naši občini, pa tudi v drugih ljubljanskih in sosednjih občinah.

V želji po medsebojnem (medobčinskem) sodelovanju smo že poslali drugim ljubljanskim zvezam ter ZKO mesta in republike seznam vseh KUD in s skupin naše občine z imeni in naslovi predstavnikov in strokovnih sodelavcev za posamezna področja. Upamo, da bo naša pobuda naletela na pozitiven odmev!

MIŠT

V SPOMIN

Umrla je Nograškova mama

V mesecu februarju je umrla Marija Nograšek, rojena 29. decembra 1896 v Bizoviku. Spet se je razredčila vrsta naših skromnih in požrtvovalnih aktivistk, bork naradnoosvobodilnega boja.

Že takoj v začetku naše revolucije se je vsa njena družina vključila v Osvobodilno fronto. V njeni hiši so vedno dobili varno zatočišče ilegalci, aktivisti in organizatorji osvobodilnega boja. Pri njej je bilo varno zbirališče propagandnega in sanitetnega materiala ter skladišče orožja. Od tu je z njeno pomočjo tiskana beseda OF našla pot k upornemu ljudstvu. Pri njej zbrano orožje je v gozdovih sejal smrt sovražniku. Morda je pri njej zbran sanitetni material lajšal bolečine tudi njenemu ra-

njenemu sinu — partizanu. Mnogo je žrtvovala in veliko izgubila. Klerofašisti so ji na Urhu ubili moža, sinova sta darovala življenji v skupnem boju za svobodo.

Nograškova mama je vse te življenjske udarce prenesla pogumno in bila po izgonu okupatorja spet v prvih vrstah graditeljev porušenih domovine. Nikoli ji ni bilo nič pretežko, da je bilo le namenjeno graditvi naše družbene skupnosti. Za svoje delo je prejela več državnih priznanj, med njimi tudi red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

ŠTEFKA KAVČIČ

Priprave na srečanje plesnih skupin

V sklopu priprav na občinsko srečanje plesnih skupin, je ZKO Lj. Moste-Polje 5. marca povabila na posvet vse mentorje plesnih skupin, ki delujejo v naši občini.

Čeprav se posveta niso udeležili vsi povabljeni, smo iz podatkov vendarle dobili sliko o dejavnosti in o trenutnem stanju v naših plesnih skupinah kakor tudi o razširjenosti in vedno večjem zanimanju mladih za različne vrste plesa.

Poleg dveh društev v KS, v katerih delujejo plesne sekcije (dve plesni skupini pri KUD Vide Pregarc in plesna skupina MIZ, folklorna skupina in skupina za družabne plesne pri KUD Svoboda Zadobrova-Sneberje), se s plesno dejavnostjo ukvarjajo tudi učenci šolskih kulturnih društev po večini naših osnovnih šol ter srednje šole tiska in papirja (OŠ Toneta Trtnika-Tomaža, OŠ Ketteja in Murna, OŠ Adolfa Jakhla, OŠ Karel Destovnik-Kajuh, OŠ Jože Moškrič, OŠ Leopolda Mačka-Boruta, OŠ Vide Pregarc in OŠ Edvarda Karde-lja). Po nekaterih šolah deluje celo več plesnih skupin.

Mentorji po šolah so v večini pri-merov kar učitelji, nekaj je zunanji-

sodelavcev, nekatere skupine pa same pripravljajo koreografije za posamezne plesne točke, in to zelo uspešno (plesna skupina OŠ Vide Pregarc in MIZ iz KUD Svoboda Zadobrova-Sneberje).

Ob koncu smo spregovorili tudi o okvirnem terminu letošnjega srečanja plesnih skupin, ki bi se ga naj udeležilo čimveč mladih plesalcev, saj je že to nagrada za njihov trud in spodbuda za nadaljnje delo. Glede na lanskoletno veliko zanimanje za to prireditve bomo skušali letos organizirati dve predstavitvi naših plesnih skupin — eno za šolsko mladino in eno za starše nastopajočih in seveda za vse ostale, ki jih to področje zanima. Obe prireditvi bosta predvidoma 15. ali 16. maja v kulturnem domu Španski borci, o čemer vas bomo pravočasno obvestili.

K ogledu srečanja bomo povabili tudi predstavnike ZKO mesta in republike ter po srečanju organizirali okroglo mizo (pogovor).

MIŠ

MLADI PIŠEJO ● MLADI PIŠEJO ● MLADI PIŠEJO ● MLADI PIŠEJO

● Teden mladih Moščanov

RAZPIS NATEČAJEV

● LITERARNI NATEČAJ

Pogoji: Poljubna tema, 10 pesmi oziroma proza do 20 tipkanih strani; natečaja se lahko udeležijo vsi mladinci do 27. leta starosti. Vsi prispevki bodo predstavljeni na literarnem večeru ob TMM v kulturnem domu Španski borci 15. maja letos. Najboljši prispevki bodo nagrajeni, iz prispelih besedil bo uredniški odbor oblikoval posebno brošuro. Prispevke oddajte do 25. aprila 1985 na naslov OK ZSMS Lj. Moste-Polje.

● GLASBENI NATEČAJ

Vabimo k udeležbi na glasbenem večeru ob TMM v kulturnem domu Španski borci dne 14. maja 1985 skupine ali posameznike, izvajalce akustične glasbe.

Vsi, ki se zanimajo za nastop, najse do 25. aprila 1985 pisno ali osebno oglašijo z naslovi in besedili skladb na CK ZSMS Lj. Moste-Polje.

● ROCK SKUPINE

Vabimo k sodelovanju vse rock skupine, ki so pripravljene nastopati na koncertu na prostem, ki bo ob TMM pred kulturnim domom Španski borci dne 17. maja 1985.

Kratko, pa jasno

Dne 23. marca so se mladi podali na pohod na Pugled. Kljub slabemu vremenu se ga je udeležilo veliko mladih pohodnikov, planincev in vabljениh gostov. Letos so se nam na pohodu pridružili tudi vojakji iz vojašnice Bratstva in enotnosti.

V mesecu aprilu homo tudi v naši občini sprejeli štafeto mladosti, ki letos že štiridesetih potuje na tisoč kilometrov dolgi poti po Jugoslaviji.

Obveščamo vse OO ZSMS, da rok za prijavo za sodelovanje na letošnjem Tednu mladih moščanov podaljšujemo do 25. aprila.

Vse, ki so zainteresirani za udeležbo na letošnjih mladinskih delovnih akcijah, obveščamo, da se še lahko prijavijo. Prijavnice dobite na OK ZSMS Lj. Moste-Polje, Proletarska 1-III, soba 80, vse informacije o letošnjih MDA pa tudi po telefonu št. 441-035.

V sredo, 27. marca je predsedstvo OK ZSMS Lj. Moste-Polje na svoji seji obravnavalo gradivo skupščine in akcije, ki bodo potekale v aprilu in maju.

JELKA HRZENJAK

Skupine naj se do 25. aprila pisno ali osebno zglasijo s pripravljenim programom (naslovi besedil, besedila, opredelitev glasbe) na OK ZSMS.

● LIKOVNI NATEČAJ

Pogoji: Poljubna tema in likovna tehnika. Sodelujejo lahko vsi osnovnošolci in srednješolci iz naše občine, rok za oddajo izdelkov je 1. maj 1985 na sedežu organizatorjev. Vsi izdelki bodo predstavljeni na razstavi ob TMM v kulturnem domu Španski borci od 13. do 18. maja 1985. Najboljši prispevki bodo nagrajeni!

OK ZSMS Lj. Moste-Polje

● IZ ŠOLSKIH KLOPI

● Potovanje kot potopis

Potovanje je nasploh zanimiva stvar. Posebno še, če greš v neznano, se pravi, da ti je vseeno, če greš na sever ali jug, na zahod ali vzhod.

S seboj vzameš (seveda če imaš) zemljevid, nekaj denarja (po svojih zmognostih) ter dobre, zdržljive, ne debele ne luknjaste čevlje.

Natanko tako sem storila jaz, ko sem se odpravila v neznano.

Brez dvoma so bile počitnice. Mahnem jo čez Moste (znamenitost Most so kioski) in nato naprej, se pravi »kar nekam«.

Hodim pa hodim, se peljem z avtobusom, pa spet peš. Tedaj zagledam prečrtan napis Ljubljana. »Torej sem že zunaj Ljubljane,« si mislim. Mama prepoved je bila namreč taka, da ne smem daleč ven iz Ljubljane.

Gledam okrog sebe. Nikjer nobene bloka, tovarne, še trgovine ni bilo, ampak same hiše, polja, travniki in gozd. Ob gozdu pa tam daleč majhna hišica, ki se mi je zdela tako domača, da sem pohitela k njej. Pravi »pohitela«, kajti utrujenosti nisem več čutila.

Torej grem h koč in od daleč zagledam babico. Bila je resnična,

ampak zelo podobna babicam iz knjig.

Iz koč je dišalo po piškotih. Pa ne tako, kot iz knjig, ampak kot iz kuhinje moje mame.

Vstopila nisem, še pozdravit sem pozabila babico, kajti takrat, ko sem se spomnila na svojo mamo in na svoj dom, sem se obrnila na drugo stran, tja, od koder sem prišla.

Stekla sem čez travnik pa na cesto. Ravno v tistem trenutku je prišel avtobus. Skočila sem vanj in se odpe-ljala nazaj v Ljubljano.

Skoz okno sem opazovala hišice, hiše, bloke. Kmalu za tem sem izstopila in stekla skozi mesto in Moste, mimo vsega, kar je tam zanimivega, ne da bi kaj opazila, kajti približevala sem se domu.

Doma sem se vrgla mami v naročje in rekla: »Veš kaj, čevlje sem si umazala.«

Ampak to sploh ni važno. Važno je to, da sem bila doma. Zato priporočam potovanje vsem, razen sebi.

Navsezadnje pa: Ali sploh veste, kje sem bila?

LIDIJA ANTOLIČ, 7. c. OŠ Karla Destovnika-Kajuha